

Aan:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Waalwijk-Noord
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Betreft: Zienswijze op ontwerp-instemmingsbesluit aangaande het winningsplan Waalwijk Noord, ingediend en ondertekend door [naam/namen invullen]

Waalwijk, [datum invullen]

Geachte Minister en ambtenaren die deze zienswijze gaan behandelen,

Kennis genomen hebbende van de ter inzage liggende documenten betreffende het ontwerp-instemmingsbesluit aangaande winningsplan , bij dezen de bijgaande zienswijze.

Uit de genoemde documenten blijkt samengevat het volgende.

Gasveld Waalwijk Noord is al in 1989 aangeboord. Eind jaren '90 waren ze al dermate weinig producerend dat er door middel van fracking (mechanische stimulatie) geprobeerd is de productie weer op een hoger niveau te brengen. Sinds 2005 leiden de putten in het gasveld een wat sluimerend bestaan, en in het Winningsplan van Wintershall Noordzee BV uit 2003 voor de concessie Waalwijk (Waalwijk Noord, Sprang en Loon op Zand) worden alle drie de velden omschreven als zijnde "in een verregaande staat van depletie". In dit winningplan wordt tevens gesproken over het feit dat van deze velden "meer dan 90% van het winbare gas is gewonnen". De stand van zaken op dat moment was een totale productie van 2, 2 miljard m³, en sindsdien is er nog ruim 200 miljoen m³ gas geproduceerd door de velden. De conclusie mag dan ook getrokken worden dat de velden praktisch gesproken leeg zijn, en toch spreekt het winningplan van Vermillion Oil van een verwachte productie van 1,6 miljard m³ te produceren in de periode van 2017 tot 2026. Daarmee zou Vermillion Oil de productie van de eerste 9 jaar van de gasvelden evenaren, terwijl het gasveld praktisch leeg is. Ook wil Vermillion Oil dit doen met een methode die in dit gasveld in het verleden maar weinig effectief gebleken is, mechanische stimulatie, in ieder geval op de schaal waarin het voorstel nu zegt te willen gaan toepassen.

In het winningsplan uit 2003 van Watershall Noordzee BV staat tevens te lezen dat de totale verwachte bodemdaling in het gasveld Waalwijk Noord maximaal 16 mm zal zijn, en dat de afname van druk in het aardgasveld door de daling van de druk in het aardgasveld kan leiden tot plotselinge bewegingen langs bestaande breuklijnen. In het winningsplan van Vermillion Oil wordt gesproken over een maximale daling van de bodem in het wingebied van 4 cm, dat is een factor 2,5 hoger dan in 2003 verondersteld werd. Verder zijn er in het onderhavige gebied een aantal breuklijnen te vinden, en één van de voorgenomen fracks zal een grote breuklijn tot op maximaal 25 meter kunnen benaderen.

Het wingebied Waalwijk Noord grenst aan een van de belangrijkste waterwingebieden van Midden Brabant, een vervuiling aan de oppervlakte of een vervuiling die via breuklijnen, de boorinstallatie of anderszins optreedt, kan dit waterwingebied ernstig bedreigen, en daarmee de drinkwatervoorziening van een groot aantal mensen belemmeren.

De nog onduidelijke gegevens betreffende diverse technieken die bij gaswinning en fracken worden toegepast en de gevolgen daarvan voor de bewoners, de natuur en het milieu, de bouwwerken en de infrastructuur in onze leefomgeving, zorgen voor toenemende uitingen van maatschappelijke onrust, frustratie en angst onder de bevolking van Waalwijk en de omliggende gemeenten.

De documenten vermelden dat de minister geen instemming voor een gaswinningsplan geeft:

- als er een risico is voor veiligheid van omwonenden en schade wordt veroorzaakt aan gebouwen en infrastructuur,
- als er een risico is bij het gebruik van delfstoffen, aardwarmte en grondwater,
- als er nadelige gevolgen zijn voor milieu en natuur.

Uit bovenstaande samenvatting kan het volgende geconcludeerd worden.

Het ontwerp-instemmingsbesluit van de Minister wordt getoetst conform de Mijnwet aan criteria, zoals ook vermeld de bovenstaande samenvatting. Al die criteria zijn van toepassing voor mensen, natuur en milieu in de leefomgeving nabij en rondom de winningsput Waalwijk Noord. De volgende 4 aspecten geven in die context aanleiding te twijfelen aan de aanwezigheid voor voldoende justificatie voor nieuwe frack-jobs in de putten in Waalwijk Noord:

- Er zijn teveel onduidelijkheden over de ernstige risico's van hydraulische stimulatie (fracken) in het gasveld Waalwijk Noord en de natuurlijke omstandigheden daarvan. Daarnaast heeft Vermillion ook nog geen locatie-specifieke randvoorwaarden aan te geven in het winningsplan.
- Er is wel degelijk een hoog risico voor de veiligheid van omwonenden en schade aan gebouwen en infrastructuur door bodembeweging (trilling en bodemdaling) en lekkage van delfstoffen langs de buitenkant van de put ten gevolge van gaswinning en hydraulische stimulatie. Vooral door lekkage is er ook sprake van nadelige gevolgen voor natuur en milieu. Lekkage is feitelijk oneigenlijk gebruik van delfstoffen in de zin van de Mijnbouwwet. Lekkages van delfstoffen langs de buitenkant van de put kunnen ook leiden tot misinterpretaties van de productietesten in 2016.
Hierdoor is er geen justificatie aanwezig voor het uitvoeren van hydraulische stimulatie. Ook het feit dat het Staatstoezicht op de Mijnen zich in haar advies uitlaat over eerder en elders uitgevoerde hydraulische stimulaties, zonder "nadelige gevolgen voor mens en milieu", geeft geen reden tot instemming met de uitvoering van hydraulische stimulatie. Daarbij is vooral het feit van belang, dat mijnbouwschade en de termijn waarop de effecten daarvan aan het maaiveld zichtbaar worden. Van de vorige 3 fracks die zijn uitgevoerd in Waalwijk Noord ontwikkeling zijn maar 2 jobs succesvol geweest, waarbij aangetekend dient te worden dat de frack-job van WWN-03 gedeeltelijk succesvol is geweest omdat de bijdrage uit dit gedeelte van het gasveld uit een relatief dunne gesteentelaag komt. Een nieuwe frack-job in WWN-03 is dan ook niet te justificeren.
- De productieprofielen van de putten laten zien dat er de laatste 12 jaren een constante productie van 75.000 nm³/dag is gerealiseerd. Dit productieprofiel laat zien dat er sprake is van liquidatie-loading en dit vraagt om een andere productietechniek i.p.v. het uitvoeren van de frack-jobs.
- Er is onvoldoende informatie bekend over de reservoirdrukken over tijd uitgezet tegen de winningscijfers. Hieruit kan bepaald worden of er sprake is van lekkage van delfstoffen langs de buitenkant van de putten. Verder zijn er van de putten geen gamma-ray logs bekend gemaakt, waardoor de minister niet kan besluiten of er sprake is van een homogeen reservoir gesteente of dat er juist sprake is van variërend reservoir gesteente, waardoor de noodzaak van fracken aanwezig is. Met name is het belangrijk om aan te geven wat de hydrocarbon saturatie is en de waarden van de porositeit en permeabiliteit.
- Bovengenoemde vier aspecten leiden tot onvoldoende justificatie voor boringen of uitvoering van de frack-jobs.

De informatievoorziening in het winningsplan is ook verre van volledig. Zo is er in het winningsplan geen risico identificatie toegevoegd m.b.t. het fracken van de putten. Met name de lekkage van delfstoffen of hulpstoffen langs de buitenkant van de putten is niet aan de orde gekomen. De lekkage leidt tot de volgende schade risico's op termijn: brand/explosie, zinkgaten, bodembeweging, bodemdaling en bodemverontreiniging. Bodembeweging en daling heeft

inmiddels geleid tot een aanzienlijke gebouwschade in de onmiddellijke leefomgeving (tot 1,5 kilometer) van de WWN-01 locatie.

De informatie die nodig is om de risico's te beperken zijn niet genoemd in het winningsplan. De volgende informatie had gegeven moeten worden om een goede afweging te kunnen maken:

- 1) De P/Z plot gegevens om een materiaalbalans te bepalen. Op deze manier kan lekkage bepaald worden.
- 2) Gegevens ontbreken over de sterkte van de formaties boven het gasvoerend gesteente. Er zijn geen gegevens bekend gemaakt over de afsluitende caprock. Hieruit kan berekend worden of deze caprock bestand is tegen de hoge druk die gebruikt worden tijdens het fracken.
- 3) Er zijn geen gegevens bekend gemaakt over de kwaliteit van de cementatie. De Cement Bond Logs (CBL) geven informatie over de lektheid van de caprock en over mogelijke aanwezigheid van lekpaden langs de buitenkant van de cementatie over het gehele traject van de put. Het is aan te bevelen om de CBL te herhalen om zeker te weten dat de kwaliteit van de cement niet onderhevig is geweest aan wear and tear over de afgelopen jaren.
- 4) Er zijn geen gegevens bekend gemaakt over eventuele "leak-off" testen van soortgelijke putten en formaties. Deze gegevens zijn bepalend voor de maximale drukken die mogen worden toegepast tijdens het fracken.
- 5) Er zijn geen gerelateerde incidenten genoemd in het winningsplan, die tijdens de boringen van de putten zijn gepasseerd. Met name is niet duidelijk gemaakt welke reden er was om WWK-01 volledig volledig af te pluggen en te verlaten. WWK-01 is ook niet verantwoord en veilig afgeplugd. Dit kan op termijn leiden tot onveilige situaties voor de mensen en het milieu van de leefomgeving. Het voornemen geuit in het winningsplan om WWK1 in de toekomst eventueel weer operationeel te maken leidt in dit verband dan ook tot zorg en verbazing.

Concluderend:

Gezien de onvoldoende gemotiveerde tot volledig ontbrekende justificatie, alsmede de onvoldoende informatieverstrekking m.b.t. de frack-jobs en de boring, is het onverantwoord dat de minister tot dit ontwerp instemmings-besluit is gekomen. Op basis van het feit dat er al mogelijke mijnbouwschade aanwezig is t.g.v. boring, winning en frack-jobs voldoet het ontwerp instemmingsbesluit niet aan artikel 34 van de Mijnbouwwet en is de minister gerechtigd dit instemmingsbesluit te weerleggen.

Waalwijk [datum]
[naam en handtekening]